

Յ Է Լ Է Ք

Մ Ո Ւ Ս Ա Վ Վ Է Ր

ՐԻՍԱԼԷՅԻ ԻԼՄԻՅԷ, ԷՏԷՊԻՅԷ, ՍԱՆԱԻՅԷ, ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ, ՇԻՔԵԱԵԷ ՎԷ
ՍԷՊԱՀԻՍԻ ՄԻՓԻՏԷՅԻ ՍԱԻՐԷ

Ս Է Ա Տ Է Թ Ի Ի Ն Ս Ա Ն Ի Յ Ի

Օնիրյիւննիր նիւսիսէնն skizmal (սա . 206)

Մերաթը ասիթանէտէն կէօրիւն-
տիւ քի, պուրասընըն էքսէր մէքթէպ-
լէրի պիդիմ Հայրըղըմըզա վէ խու-
սուսիյէ թաշրալըլըմըզա էլ վէրէ-
ճէք շէյլէրտէն տէյիլ տիր . . . պիդ
վազիֆէմիդի վէ իսթիգպալիմիդի թա-
մամ կէօղէթմէլիյիլ. պիդ կէօղիւմիւ-
ղիւ եռումուպտա էվլատլարըմըզ պի-
րէր Կլատսթըն Պիդմարգ, վէ Կամ-
պէթթա օլուեօր կիպի քէնտիմիդի
ալտաթմամալընըզ, եօրղանըմըզա
կէօրէ անագ ուզաթմալը, վէ հավա-
լարտա ուչան, վէ էվհամտան իպա-
րէթ օլան մալիսիւլեալարը, էլիմիդի
ուզատընճա հէման թուլթաճաղըզ
սանմամալընըզ, ինթիեաճաթըմըզը
արաերպ, վէ անըն իսթիհասալը էս-
պապը իլէ իսթիգպալիմիդի վէ սէա-
տէթի հալիմիդի թէէմին գըլմալը-
նըզ . . . :

Իմտի չօճուգլարըմըզ իչուն մէք-
թէպճէ օլան ինթիեաճաթըմըզ նէտէն
իպարէթ տիր օնու արաերալըմ:

Պիդլէր շու շիմտիքի եաշատըղըմըզ
տէվլ իգթիղասընճա, էրքէք չօճուգ-
լար իչուն ալէլ ումում իւչ լիսան, վէ
պիր գաչ նէվի տախի իլմ ու տանիչէ
միւհթաճըզ:

Լիսանլարըն պիրինճիսի լիսանը մա-
տէրզատըմըզ օլան էրմէնիճէ տիր.
պունու լայրգըլ վէ էսասըլ սիւրէթտէ
թահսիլ էտէն չօճուգ, հիչ շիւպհէ
եօգ տուր քի, տիկէր լիսանլարը հէմ
ալէստուհուլէ, վէ հէմ տէ ֆէվգ էլ
ատէ թահսիլ էտէ պիրիլ:

Վագաա հէր միլլէթ իչուն պու
խուսուս գայիտէտէն իսէ տէ, էրմէ-
նիճէտէ սաիր լիսանլարա թէրճիհ օ-
լունաճագ պիր խասսիեթի էսասիյէ
օլտուղու տա վաղըհէտէն տիր:

Եանի թէլէֆիլիւղիւմիւղիւն քէմա-
լէթի, վէ եազըլարըմըզըն մաթլուպա
քիֆաեթի, պու լուլթու պիդէ իհ-
սան էթմիլ, վէ իֆթիլսարէն սէօյլէ-

մէլիյիզ տիր քի, լիսանը էճնէպի
թահսիլ վէ թէքէլլիւմիւնէ, էրմէնի
չոճուգլարընտա օլան թապիյի իսթի-
տատ, սաիւր միլլէթ չոճուգլարընտան
չօգ ֆարգլը օլտուղու տէրքիշ տիր:

Պինապէրին չոճուգլարըմըզա անա
լիսանընտան պաշգա լեազըմ օլան տի-
կէր լիսանլարը տա թաալիմ էթտիրէ-
րէք շու ֆուրսաթտան գօլայլըզլա
իսթիֆատէ էտէ պիլիւրիզ:

Լիսանը մատէրզատըմըզտան սօնրա
չոճուգլարըմըզա թահսիլ էթտիրէճէ-
յիմիզ լիսան Օսմանլըճա տըր. զիրա
պիր չոճուգա մէզհէպ վէ միլլիէթի-
նի մուհաֆազա էթմէք իւզրէ, քէնտի
լիսանընը թահսիլ էթմէքտէ նէ տէ-
րէճէ էհէմիւնէթ վար իսէ, իհթիւսա-
ճաթը զարուրիյէսինի տէֆի էտէ պիլ-
մէք, վէ մուամէլաթը մուգթազիյէ-
սինի թէսհիլ էյլէմէք իւզրէ, մաթ-
պուլի միւֆէլսէմիւնին լիսանը ըհսմի-
սինի լսեըզը վէճհլէ թահսիլ իչուն
տախի, այնը հալտէ էլզէմիւնէթ վար
տըր, վէ պունուն իսպաթ վէ իզա-
հաթը պապինտէ թաթվիլի քէլամա
գաթան իզթիզա օլմատըղընը, հէր
նէվի մուամէլաթ, մասլահաթ, վէ
խուսուսաթ, ճէմիլի վագըթտա կէօզ
էօնիւնէ վազ գըլմագտա տըր:

Ձիրա պիր չոճուգ իսթէր էսնաֆ
օլաճագ օլտուն, իսթէր թիւճճար, իս-
թէր իսէ տախի պիր քէօյ կէզէքճի-
սի, էկէր Օսմանլըճա պիլմէզ իսէ, հէր
ճիհէթտէն էանա ախէրէ միւհթաճ
օլաճաղը, էանի հէր նէվի ըհսմի մուա-
մէլէ վէ մուհաքէմէտէն, բօսթատան,
թէլէզրաֆտան, կէօմրիւքտէն թութ
տա, թա պիր ատի մահալլէ ժուրնա-
լընա վարասըէա գատար, Օսմանլըճա
պիլմէսինտէն ֆաիտէ չըգարաճաղը

կիպի, էյէր ալօգաթլըզտա, քեա-
թիպլիքտէ, էախօտ պիր նէվի ըհսմի
մէհմուրիէթտէ կէօզիւ վար, վէ տէ
էօյլէ պիր ճիհէթլէ թէպիւշիւնիւ
արզուլար իսէ, պունլարա տախի լի-
սանը մէզպուրի թահսիլ իլէ մուվաֆ-
ֆագ օլաճաղը աչըգտա տըր:

Վէ իչպու լիսանը լազըմ կէլտիյի
վէճլէ, վէ ալէսուհուլէ թահսիլ է-
տէ պիլմէք իչուն, հէնուզ լայըզլը
տէրս քիթապլարընա տէսթիրէս օլա-
մատըղըմըզ տա պիլիւրիմ, լաքին պու-
րատա միւրատըմըզ լիսան թաալիմի
օլմատըղընտան, սատատըն խարիճի-
նէ չըգըպ տա, օլ պապտէ մուֆաս-
սալ մէշրուհ մալիւմաթ իթասընը
ճաիզ կէօրէմէտիմ, անճագ պի ալ-
նիհի թէալէա իլէրիտէ էա Ֆէլլէֆ
իչինտէ, էատէ այըր պիր քիթապ իլէ,
պու պապտէ տախի միլլէթիմիզէ էլ-
տէն կէլէն խրտմէթի իճրա էթմէք-
լիյի արզու էտէր. վէ հէլէ մանա վէ
իմլաճա մէնաֆիլի մախուսէնի միւ-
ճիպ օլտուղու հալտէ, չիմտիէէ գա-
տար հիշ էմալի կէօրիւլմէմիշ օլան
Օսմանլըճատան էրմէնիճէէէ նագլը
հուրուֆ գայիտէյի միւֆիտէսինին
գարիպէն նէշրինի վաա էյլէրիմ:

Կէչէլիմ պահսըմըզա պիզիմ, թիւրք-
ճէ տէրսի օրթատան գալտըրմագ էֆ-
քեարընը կիւտէն թէրսինէ Հիւապի-
րէրիլիզ, վարսըն նէ տէրսէ տէսին,
պունու գալտըրմագ, էթմէյի գաթըզ-
սըզ պըրագմագ օլտուղունու, ազըլ
վէ պասիրէթ սահիպի օլանլարըն հէր
հալտէ թէսիլմ էտէճէյինէ, վէ ազըլ
իչուն թարիզին պիր օլտուղու կիպի,
քէնտիլէրինինտէ պալեատէ պէհան
գըլընտըզը վէճհլէ ֆիքիւրէրի չիւ-
րիւքլիւյիւնէ կէրէյի կիպի էմինիմ:

Իւշիւնճիւ տէրէճէտէ թահսիլի իգ-
թիզա էտէն լիսան տախի, պիր էճ-
նէպի լիսանը տըր: Մաալիւմ օլտու-
ղու իւզըէ միւքիմիզտէ կիւն կիւնէ
էճնէպի իլէ իթիլթիւթ արթմագտա,
վէ ումուրու թիճարէթի էճնէպիյէ,
վէ օնա տաիր օլան մուամէլէ չօղալ-
մագտա օլտուղունտան, վէ պիր տէ
մէսալիհի խարիճիյէ թիւեթիինէ մախ-
ուու օլան հիւքիւմէթ տաիրէլէրինտէ,
ալէլխուսու կէօմիւք, բօսթա, վէ
թէլէղրաֆ իտարէլէրինտէ, վէ թէր-
ճիւմէ գալէմլէրինտէ պիր մէշղուլի-
եթ, վէ մէէմուրիեթ արանըլմագ-
տա իսէ, էճնէպի լիսանը պիլմէքլիյին
վասըթայը մուվաֆֆագիեթ օլաճա-
ղը տէրքեար պուլունտուղունտան,
չօճուգլարըմըղըն չու խուսուսլարճա
տախի ֆուրսաթեապ օլմալարը, վէ
թէէմինի իսթիգպալլարը գըմնընտա,
ասիրճէ ալէսսէվի օլան, վէ ճիւմէեթ
ֆաիգ պուլունան պիր էֆրէնճ լիսանը
թահսիլ էթտիրմէք պապինտէ տէր-
քեար օլան մէճպուրիեթիմիլի տախի
իզահա հաճաթ եօգ տուր:

Պու լիսանըն կիւն հիւքիւնճէ
ժըրանսըղճա օլմասընտա թէրէտ-
տիւտ օլունամագ, գիրա լիսանը մէգ-
պուր ումում տէվլէթլէր թարաֆըն-
տան րէալի թանըլմըշ օլտուղու ճի-
հէթլէ, հէր միլլէթ ինտինտէ թահ-
սիլի մէճպուրիեթ թահթընա ալըն-
մըշ, վէ պունուն իլէ քիւլլիւ մաթ-
լուպուն հասըլ օլա պիլէճէյի տէրքեար
պուլունմուշ տուր:

Շու գատար պիր ֆարգ վար տըր
քի, ինկիլթէրա իլէ ագտը թիճարէթ
էթմէք, եախօտ ինկիլիզ մէմալիքինէ
կէտիպ կէլմէք վէ իգամէթ էյլէմէք
էֆքեարընտա օլանլար, վէ էվլատը-

նըն պու եօլտա պիր իշ իլէ իշթիզալ
էթմէսի թասալվուրունտա պուլու-
նանլար, հէր հալտէ ինկիլիզէեթ
թէրճիհ էթսէլէր կէրէք տիր:

Իշթէ պու իւշ լիսան ումում էվ-
լատը վաթանըն, ալէլխուսու ֆա-
գըր, վէ էսնաֆ չօճուգլարընըն թէէ-
մինի իսթիգպալ, վէ սէատէթի հալ-
լէրինէ քեաֆիլ օլտուղու րէհինի թիւթ-
պէյի պէսահէթ, վէ նախակըթարա-
նըն թէսիւմ էտէճէյի լիսան տէրալէրի
իսէ, իշթէ պունլարտան իպարէթ տիր:

Մէքթէպի մէզպուրաա թէտրիս է-
տիլէճէք ուլում տէրալէրի տախի, միւ-
նասիպ սէնէլէրէ թագսիւմ օլունարագ-
ալէսսէվիյէ թուաբանութիւն, Բնա-
կան, Բաղաքական Աշխարհագրութիւն,
Հատընտիր քաղուածք իլէ Գերա-
կանութիւն, Տրամաբանութիւն, Տօ-
մարակալութիւն, Քաղաքական Իրա-
ւագիտութիւն (տիւսթուր), Բրիստո-
նէական, Սրբազան վէ Աղգային Պատ-
մութիւն, Բարոյական գիտութիւն,
Գեղագրութիւն, Գծագրութիւն, վէ
էմնալի կլիմէր տիր:

Գըղ չօճուգլարընա կէլինճէ, պուն-
լարըն թէրպիեթսինճէ օլան լիւզիւմիւ
հագըգի տէրէճէսինի պուրատա իզահ
էթմէք, մուգատտէմէյի պահսըմըղը
թէքըրար էյլէմէք օլաճաղընտան, չու
գատար իլէ իքթիֆա էտէրիգ քի «Գըղ
չօճուգլարընա օգումագ նէ լեազըմ»
տէմէք կիպի գալըն գաֆալըլըգ տէվ-
լի արթըզ կէշմիշ, վէ շիմտիլէրտէ
միլլէթիմիլ իշինտէ տախի, միլլէլի
միւթէմէտտինէ կիպի, պիր չօճուղուն
մուգատտէմէյի թէրպիեթսի, վէ էսա-
սը ախլեագը համիտէսի թէմէլինի
իլք տէֆա վալիտէսինին վազ էտէր
իտույի, եանի գանընտան գան աշ-

ՊԻՋԻՄ ՎԷ ՏԻՔԻՇ ԷՕՅՐԷՆԷՆ ԳԸՋԼԱՐ

լամագ տէմէք օլան սիւսիւնտէն թուլթաւ, օթուրուչու, տուրուչու, սէյլէնիչի, պագըչը, վէլ հասըլ հէր պիր հէյէթ վէ նիւմաիչի իլէ չօճուղուն իսլրէթնիւմաը պուլունտուղու պիլինմիչ, վէ գապուլ էտիլմիչ օլտուղունտան, աթալար գըղ չօճուղարընը թէրպիյէ էթմէ իլէ տէյիլ եալընըղ քէնտիլէրինին. իլլա սիւսիլէրինին, վէ խուսուսիյլէ միլլէթինին, վէ ինսան ճինսինին սէատէթի հալի խուսուսունճա իսիմլէրի պագը գալաճագ պիր խըտմէթի միւսթահսէնէ իֆա էթմիչ օլաճագլարընտա զէրրէթիւմա իշթիպահ եօգ տուր:

Պինապլէրին գըղ չօճուղարընըն տալի, մէքթէպի մէղպուրտա այնը լիսան վէ իրմլէրի թահսիլ էթմէսի, վէ ֆագաթ Օսմանչըճա լիսան, օսմանսկաշուծիւն վէ ֆաղափական ի-

րաւագիսուծիւն եէրինէ պագի միւղթագի օլան էլ հիւնէրլէրի, պիլիմ, վէ նիսա թայիֆէսինէ մախսուս նագիք տուլլուլարը ույանտըրան, վէ ֆիքրի ժիւղասիյի տէմէք օլան էնվաի մուսիգ, վէ բիանօ տէրսլէրի, վէ խուսուսիյլէ իտարէյի պէյթիյէ, եանի էվճիմէնիլին ֆըղրաթը հասսիյէլէրի էյրէտիլմէսի էլզէմիէթտէն տիր:

(Մապուսի սօնրա)

ԳՍՅՍԷՐԻՅԷԼԻԼԷՐ

ՅԷՊՐԻԵԷՅԻ ԶԻՄՍԷԹ ՎԷ ԻՊՐԷԹ

Օնիւլիւնճիւ ճիւսիսէսէն Տէվալ (սա. 198)

Կէտէրէք իշլէր շիւպէլէշտի, չէյլէքի պուրա պագիլիկեանլարընտան ալլա սաթմագ, սըմալլըղը թիւճալըգ եէրինէ գօմագ իտույի տէրք էտիլտի, անըն իշուն էվրօպանըն միւսթէրիֆ մահալլէրինէ էլ աթըլարագ րէէսէն մուամէլէսէտէ թէչէպալիւս էտիլտի. պու պապտէ տալի թէչէքքիւր էտէրիգ քի պու կիւնքի կիւն ինկիլթէրանըն, վէ ֆըրանսանըն պօրա վէ բիաշալարընտա պիլէ, Գայսէրիյէլիլէրաէն զիքրի կէչէն, վէ քիֆաէթ տէրէճէսինտէ իքթիսապը չէրէֆ, վէ ճէլպի էմիլիէթ իտէն զաթլար պուլունմագտա տըրլար:

Գայսէրիյէլիլէրին էվրօպա իլէ իրթիպաթ, վէ միւնասէպէթ ալըշտըրմասը իշուն տալի, Եսայեան միւսթէրէմ ֆամիլէատան միւթէվէֆֆա Գէորգ էֆէնտինին սէր չէքմիչ օլտուղունու սարֆը նազար էտէմէնիլ, վէ էյլէ թալմին էտէրիգ քի, միւթէվէֆֆայը մումաիլէյին վիէննաւա ա-

դիմէթի վափօրլարըն հէնուզ պու թա-
րափլարա իշլէմէտիյի պիր վագըթտա
եէլքէն կէմիսի իլէ վուգու պուլմուշ
տուր. տէմէք իսթէեօրուզ քի, էվ-
րօպանըն տահա պիղիմ իշուն պիր
պաշգա տիւնեա կիպի օլտուզու
պիր զէմանտա վագը օլմուշ տուր:

Իմսի միւթէվէֆֆայը մուամաիլէյհին
թուլ միւտտէթ Ավստրիատա, վէ
ախիրէն տախի ինկիլթէրրատա ու-
մուրու թիճարէթլէ իշթիլալ էտէրէք
վագ էթտիյի թէմէլ, ֆամիլեանընըն
թէզիտի շէրէֆինի, միլլէթ, վէ ա-
լէխուսուս մէմէքէթինին իֆթիխա-
րընը միւճիւպ օլմուշ տուր. էվլէթ
իֆատէմիզտէ միւպալաղա եօգ տուր,
պու կիւնքի կիւն միւթէվէֆֆայը մու-
մաիլէյհին միւշէրրէֆ մախտուսու ա-
լիլէրի, պիրատէրլէրի, վէ եէկէնլէրի
էվրօպա, վէ իսթանպօլ բիաշաարնտա
վէ հէր պիր խուսուստա տէյիլ մէմ-
լէքէթիմիլին, իլլա միլլէթիմիլին տէ
միւճիւպիւ շան ու իֆթիխարը օլմագ-
տա տըրլար:

Պուրատա թիւճճարլըգ ճիհէթիլլէ
մէմլէքէթիմիլին մին էլ գատիմ պա-
խի շէրէֆի, վէ Գայսէրիլէնին միւ-
թէպէր թիւճճարլարընտան ճիւմլէ-
սինին սէլէֆի պուլունան Կիւլպէնկ-
եան զատէկեան ֆամիլեանըն զիքրինի
տախի վագիֆէտէն, վէ ֆէրիզէտէն
ատտ էտէրիլ:

Վէ միլլէթիլք, ալէլ խուսուս հէմ-
շէհրիլք ճիհէթիլլէ գատր ու գըյ-
մէթլէրինի պիլմէմէզլիլք էտէմէեիլ:

Պու միւհէթէմ ֆամիլեանըն Գայ-
սէրիլէնէ հիճրէթլէրինաէն ագտէմ,
քիմ պիլիւր աալլ զատէլիլլէրի տահա
նէ գատար իլէրի կիտէր օրատը մաա-
լիւմ տէյիլ իսէ տէ, 400 սէնէտէն պէ-

րու միւսէլէլէն շէրէֆ ու հայսիեթթ-
լէրի, վէ սէրվէթ ու զուտրէթլէրի
սիւրիւպ կէլմէքտէ օլտուզու, թալա-
սըն Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիսի
խազնէսինտէ մահֆուզ մագաղաթ
իւզէրինէ եագըլը պիր Աւետարանըն
ՍԱՐԴԻՍ ԿԻԻԼՊԷՆԿԵԱՆ նամընա յի-
շատակագիրի պուլունմասընտան, վէ
թարսուս ժամընըն ինշա օլունտուզու
զէման ՍԱՂԱԿ ԳԻԻԼՊԷՆԿԵԱՆ քէլի-
մաթը եագըլը 250 սէնէլիք պիր մէ-
զար թաշը պուլունուպ, Գայսէրիլէնէ
ճէլլ իլէ էլ եէվմ Մեծ. Թորոս, վէ
Մ. Կարապետ էֆէնտիլէր Կիւլպէնկ-
եանլար խանէսինտէ մէվճուտ պու-
լունմասընտան աննաշլըլը:

Պու ֆամիլեանըն գատիմինտէն Ա-
նատօլունուն փէք չօգ ճիհէթլէրինտէ
շիւպէլլէրի, վէ Իզմիրտէ տախի ախ-
զուիթա էվլէրի օլտուզու հալտէ, 30
սէնէտէն պէրու մուամաիլէյհ թորոս
էֆէնտի վէ պիրատէրլէրի, վէ 26 սէ-
նէ տէ վար տըր քի Մեծ. Ս. Ս. Կիւլ-
պէնկեան էֆէնտիլէր մէքքէլի ախ-
զուիթալարընը իսթանպօլա նագլ
էթմիլլէր, վէ կէրէք իսթանպօլ բիա-
շաարնտա, կէրէք էվրօպա պօրսալա-
րընտա, միլլէթ վէ մէմլէքէթիմիլին
իֆթիխարընը միւճիւպ օլման ծնօր վէ
իթիպարլարընը շաի էտէրէք, Գայ-
սէրիլլէլիլք իսմինէ պիր գաթ տահա
լէվնագ վէրմիլլէր տիլ:

Գայսէրիլլէլլէրին պիր պիւնիւք փա-
եանտասը տախի, գատըն թայիֆէլլէրի
տիլ. պունշար տա օ տէրէճէ հիսա-
պի, վէ էմիհեթլի տիրլէր քի, հէր
նէ իսթէրլէր իսէ ալմագտա, վէ
իճրա գըլմագտա թէրէտտիւտ էթ-
մէզլէր... չունքի տախիլի իտարէնին
իլմինի կէրէյի կիպի պիլէն, քէնտիլէ-

լի էլժիմէն, վէ սըրասը կէլտիքտէ սուլթանլըգ էաիպ, իճապ էաիսնէ ատիսի օճաղըն պաշընա կէշմէնի եիւք-սիւնմէնէն, աշընեա չամաշըրճընեա իըրոմէթճիսէ վէ իշճիսէ կիւվէնէմէ-նէն, քիլարընը էլի իլէ տիւզէտէն, սէնէվի իղթիզա էտէճէք էրզազը, վէ պիր չամաշըրտա սարֆ օլունաճադ սապօն իլէ եանաճադ հաթապը հի-սապ էտէն, վէլ հասըլ զէվճինին զէվ-ճէսի, էվլատըրընըն վալիտէսի, խա-նէսինին հէմ հանըմը վէ հէմոէ իշճի-սի օլմադ նէ իլէ օլա պիլիր իտուլինի պիլէն, գատընլարտան տըրլար, վէ նիսա թայիֆէսինտէն մաթլուպ օ-լունան պաշլը մուհասէնաթտա իշթէ պունլար տըր:

Անըն իշուն Գայսէրիյէլիէր ֆամիլ-եալարընը տէյիլ իսթանպօլա իզմիրէ, Լօնտըրաեա տաիսի կէօթիւրմէք իշուն տիւշիւնմէզլէր. զիրա նէրէնէ կէթ-սէլէր հիսապլարըսա պէրապէր կէ-տէր, վէ էրքէքլէրինին գազինօ մէյ-խանէ պիլմէտիյի կիպի, քէնտիլէրիտէ պիր մէճպուրիսէթի մախսուսէնէ մէպնի օլմատըգճա, վէ իշլէրի հէր նէ իսէ սըրասընա գօնուլմատըգճա, վէ օ եիւզտէն սարֆ օլունաճադ ագճէ եուտուլմարընա մուվաֆըգ պուլուն-մատըգճա գաիուտան տըշարը չըգ-մադ իսթէմէզլէր:

Իշթէ պու հալլէր տիր քի, Գայսէ-րիյէլիէրի տէյիլ եէրին տիպինէ պա-թըրմադտա, իլլա կիւն կիւնէ սուեուն եիւզիւնէ չըգարմադտա, վէ էվրօպա մէքթէպլէրինտէն միւխրէճ ուսու-նական աէլիգանլըլարընը, տիպլօմա-լը սօգթօր, վէ էվրօպաքեարի թիւճ-ճարլարընը, սանաթքեարլարընը, վէ տահա նէչէ նէչէ միւք ու միլլէթ վէ

մէմէքէթէ միւճիւպիւ չէրէֆ ու իֆ-թիխար օլաճադ զաթլարընը արթըր-մադտա, վէ ալէմէ եաշասընլար. . . չաղըրթմադտա տըրլար:

Պու ճիւմէ իլէ պէրապէր «Պիր թարլատա օթլուգտա օլուր չէօվիւք-տէ» տարպը մէսէլի թէֆհիմինճէ, պի-զիմ պահսըմըգ էքսէրիսէթ նօգթայը նաղարընա միւնհասըր տըր, եօգսա Գայսէրիյէլիէրտէ տաիսի, նէչէ ույ-ղունտուղ օնօրսուղ վէ Գայսէրիյէլիէր շանընա քիր կէթիւրիճի նամուսուղ ատէմէրտէ պուլունա պիլիր, վէ բիա-չատա, եախօտ հէր պիւրիսի պիր իշ վէ ախղուլթատա օլտուղու հալտէ, պէտնամ վէ ըէզիլ սընըֆընտան մաա-տուտ պազի քիմնէլէրտէ էշիտիլմէք-տէսիր, լաքին գայիտէյի ճարիյէ իգ-թիզասընճա օ միսիլլուլէր ումուլմին-տինտէ նաղարը իթիպար ու հիւր-մէթտէն, վէ հաթթա պիր սէլամ ա-լըպ վէրմէքտէն պիլէ սագիթ տիրէր:

Իմոի զանն էտէրիմ իզահ էտէ պիլտիք քի, Գայսէրիյէլիէր զանն օ-լունտուղու կիպի պիր ատի քէյլիւ մագուլէլէրինտէն մի իմիշ, եօգսա գատիմինտէն թիւճճար, վէ իշկիւզար քիմնէլէրմի, վէ եէրին տիպինէ կէշմէք իլէ եիւզիւնէ չըգմադ հանկի թարիգ իլէ օլա պիլիսօր, վէ Գայսէրիյէլիէր նէնին սաեէսինտէ կիւն պէ կիւն իլէրի կէտիսօր, վէ պիր էյեամ քէնտիլէրինէ թէօհմէթ ատտ իտիլիր օլան Գայսէրի-յէլի իսմինի, պու կիւն հէրքէս կէյ-սիւնիւ կէրէ կէրէ, վէ պիլ իֆթիխար սէյլէնէ պիլմէք ճէսարէթի, նէ եիւզ-տէն կէլիսօր. . . :

Մա մաֆիս սէվկիւլիւ հէմէհրիլէր պիլ, աթըմըգը սիւրէլիմ, օլուր օլմադ ճէվապա գուլադ վէրմէնէլիմ, ու-

սուլու գառիմէյի միւսթահսէնէմիզ իւզրէ իշիմիզի աշըմըզը պիւլէլիմ. էլին աթուրը թաշ ուզաղա կէտէր, վէ ահվալիմիզէ հագըզաթ նոգթայը նաղարընտան պագմանէնլարըն, հէր պիւրիսի պիւր էֆքեարա մէպնի օլարագ քիմի պօյունա վէ քիմիտէ էնինէ չէքէր, լաքին շու սահի՛ն տիր քի, ալթըզ Գայսէրիյէլիլէր քէնտիսինի կէօսթէրտի, թէպրիսէյի զիմմէթ էթտի. օլուր օլմաղ առէմէրին, օլուր օլմաղ սէօզլէրի քէնտի. քէնտինի ճէրհ էյլէտի օնլար քի ագըլլարը պաշլարընա կէլմիշ, վէ եանըլլեօր օլտուգլարընը կէօրէ պիլմիշ իսէլէր, պուեուրսունլար Գայսէրիյէլիլէրտէն իպրէթ ալընլար. էվվէթ ալմալը տըրլար. վէ ալմաղլար իսէ եինէ եանըլլըլար... վէ եանըլլըլար, վէ թէէմինի իսթիգպալ գաղիսէյի միւհիմմէսինի թէքրարէն տէր տէսթ էտէմէնէրէք մաթ օլուպ գալըրլար, վէ իշթէ «եէրին տիպինէ կէչէճէք» տէ օնլար տըրլար:

ԻՆՍԱՆԼԱՐԸՆ ՃԻՆՍ ՎԷ ՄԻՋՍՃԼԱՐԸ

Օնիւշիւննիւ նիւսիսէսէն տիպաւ (սա. 197)

Իմաի պիւր առէմին հանկը մախլութ միզաճա թապի օլտուղու, ահվալ ու հարաքեաթընըն իզահաթը մէշուհէեէ թաթպիգի իլէ իսթինպաթ գըլընըր իսէ տէ, շուրասը տա նաղարը իթինսեա ալընմալը տըրքի, միզաճը ինսան պաղի ճիհէթլէր իլէ թէպէտտիլէ միւսաիտ տիր. չէօյլէքի, իսրաֆ վէ սէֆահաթըն, կիւլէճ թապիաթլը օլան տէմալի առէմէրի,

պալզամիլիյէ, վէ սէրսէմիլիյէ գառար չէվիլիլ օլտուղու կիպի, սաֆրալիլէրի տէ, տույզուսուղլուզա վէ թէնպէլիլիյէ թահվիլ էտէ պիլիլ, վէ պիլաքս սագիլիլ հարաքէ օլան պալզամի առէմէր, աղոյը պէտէնիլիլէրինի վէ ֆիքրիլէրինի իշլէթմէ իլէ տէմամալիլէր կիպի կիւլէճ, վէ սէրի իւլ հարաքէ օլա պիլմէլէրի գապիլ վէ միւմքին տիր:

Կէչէլիմ մէսէլէյի էսասիլէմիզէ. ինսանլարըն ճինսիսէթճէ իքինճի տէրէճէտէ օլանլարը Մոնկոլեանլար ալը. պունլարըն թէնլէրի գօյու պուզտայի, եիւզլէրի վէ աղըզլարը իրի, պաշլարը պիւեիւճէք վէ տէյիլմի, լէհճէլէրի վէ պուրունլարը եասը, վէ կէօզլէրի իսէ ուզունլուղունա իրի, վէ պուրունլարը թարաֆընա էյրի տիր:

Չին վէ ճափօն էհալիսի իլէ թաթարլար պու էշքեալտա առամլար, վէ Մոնկոլեան թէսմիսէ օլունանլար օլուպ, պունլար տալի 500 միլիսօն թաթմին օլունմաղտա տըրլար:

Նիմ մէտէնի տէնիլէն գալմ Մալայեան ճինսի տիր, պունլար տա թէնլէրի զէյթինի, վէ տունուգ լէհճէլի առէմէր օլտուղու իլէ պէրապէր, թէրքիպաթը պէտէնիլիլէրինէ պագըլըր իսէ, Կովկասեան վէ Ամէրիկեան ճինսինտէն մախլութ պիւր հալտէ օլտուգլարը գօլայճա քէշֆ էտիլիլ. վէ մահալի իսքեանլարը, Ասիանըն ճէնուպի շարգիսի իլէ Խաղաղական Ովկիանոս ճէզիրէլէրի օլուպ, վէ պուճինս ինսանլար տալի 30 միլիսօն հիսսապ էտիլմէքտէ տիր:

Եթովպականլար Աֆրիգանըն Աթլաս տաղլարընըն ճէնուպ թարաֆընա տիւշէն եէրլէրին վահշիլէրի, վէ ալէլ

ուսումնական ճիշդ տեսակի վե մեյզ Արապ
գապիլեյերի տիր: Պունլարըն սաչլարը
գըսա վե գըվըրճըգ, ալընլարը եաս-
սը, պուրունլարը էնլի չեօքիւք, շապ
սուտագ, վե տիլէք ատէմլէր տիրլէր:

Վե մահալլի մախսուլէրի Հա-
պէշիսթան իլէ Սահարա չեօլունիւն
ճէնուպ թարաֆընտան թա Իւմիտ
պուրնունա գատար կէտիպ, Ավտարա-

լունան էհէմմիեթ, վե թագվիեթին
նէթիճէյի սէմէրէսի օլմագ իւզըէ,
եհվմէն ֆի եհվմէն օ գըթալար տախի
տաիրէյի մէտէնիեթէ կիրմէքտէ տիր:

Ամէրիկեանլարըն ընկէլէրի գու-
րալ գըզըլ, եախօտ պագըրա չալա
օլտուզու կիպի, սաչլարը սիեան վե
տիք, սագալլարը քէօսէ, եիւզլէրի
իրի պուրունլարը սարգըգ, վէլհասըլ

ՄԻԻԽԹԷԼԻՅ ՄՈՆԿՈԼԵԱՆ ՃԻՆՍԼԷՐԻ

իւա, ճէտիտ Կուլինէպ իլէ Բալէսո-
նիատա տախի պու ճինստէն վարտըր,
վե ճիւմլէսի 100 միլիեօն թախմին է-
տիրլիր, վե շիմտիլէրտէ պունլարտան
սիւննանըն հէր թարաֆընա կէտէն-
լէր, վե մէտէնիեթ ու թէրպիլէեէ
կիրէնլէր օլտուզու կիպի, էվրօպանըն
միւսթէլիֆ մահալլէրինտէն հիճրէթ
էտէնլէրին, վե Իւմիտ պուրնունա վե
Ձուլուլար մէմալիքինէ Ինկիլթէրա
հիւքիւմէթի թարաֆընտան իթա օ-

ղանէթ պէտշէհրէ ատէմլէր տիր .
պունլարտա քեաֆֆէթէն վահշի օլ-
տուզլարը հալտէ 13 միլիեօնա եա-
գըն պուլունտուգլարը մէհմուլ տուր,
վե մէսքէնլէրի, Մէքսիգօնուն վե ճէ-
նուպի Ամէրիգանըն իչէրիլէրի տիր:

Պու պահսըն պիտանէթինտէ գօ-
նուլան պիրինճի ընսիմտէ, ինսան
ճինսլէրինին պէշ նէվիտէ կէօրիւլիւր
իսէտէ, պէհէրինին իչինտէ թէքրարէն
այրը այրը գըսմլար վե գըեաֆէթլէր

պուլունտուղունտան, անլերին տախի պաղիլերին իրան էթմէք իւղրէ, վաղ օլունան ըէսիմլերին աթիտէ իզահաթընա իպթիտար գըլընտը:

Իքինճի ըէսիմտէ օլան խայմէնիչին Կէօչէրէ Պէյլերինն շէհիր վէ գարիյէ կիպի մէսքէնլէրի օլմանըպ, էյեամր սայֆտա եայլադ, օթլադ վէ սուլադ եէրլէրտէ, վէ գըլըն իսէ սիբէր մա-

նէ մուամէլէ էտէրլէր. վէ հաթթա վէրկի տախի թէվզի էյլէրլէր իտի:

Գաթի նազար Աշիրէթ Աշիրէթ իլէ պիր սէպէպ վէ իթիլաֆտան տօլա- եր չաթըչըպ զավղա էտէրէք, զալէպէ էտէնլէր թալապ էթաիլլէրի ճէրաի- մին թէսհիլի թահսիլի իչուն, էլէ կէչ- իրտիլլէրի ատէմլէրին էլլէրինի պաղ- լաեարադ ըէսիմտէ կէօրիւտիւլի կի-

ՄԻԻԽԹԷԼԻՑ ՄԱԼԱՅԵԱՆ ՃԻՆՍԼԷՐԻ

հալլէրտէ, ինլէր մազարալար, վէ պաղէն տախի մուվադգաթ տամլար իչինտէ սաքին օլուրլար:

Անատօլու թարաֆլարընտա պու- լունան Կէօչէրէլլէրէ Աշիրէթ, վէ եուրթլարընա Օպա տէնիլի. վէ ճինս- լէրի իսէ միւսթէլիֆ իսիմլէր իլէ միւսամմէ տիր:

Թանդիմաթը խայրիյէնին թէէսի- սինտէն ագտէմ, Աշիրէթ պէյլէրի Օ- պալարը խալլընա հիւքիւմտարա-

պի թութսադ ալը գօր, վէ տահա պուլըլարա միւմասիլէնվաի հարաքեա- թը թէճավուզքեարանէեէ ճիւրաթ էթմէքտէ պուլունուր օլտուգլարը վազը տըր:

Անճագ թանդիմաթը խայրիյէնին թէէսիսինտէն սօնրա, ալէլ խուսուս ԳՂԶ թարիիսինտէ, վէ վալիտի մէ- քեարիմ պէտիտի հաղրէթի Շէհինչա- հի, ճէննէթմէքեան Սուլթան ապտուլ Մէճիտ Ղազի Խան հաղրէթլէրինն

զէմանը սալթանաթը սէնիյէլէրինսէ, Էնգարէ վալիսի վէճիհի Փաշա մէրհում մարիֆէթիյէ ճիւմէսիտէ հիւքիւմէթի սէնիյէնէ տախալէթ, վէնէլէլէրի քէօյլէրէ թագսիմ վէ իսքեան էտիլէրէք մաթպուլի միւֆէթիսէմլէրի-նէ իթաէթ էթմիլէր տիր:

Պինաէն ալէյհ շիմսի հէր պիր թէքէլիւֆաթը միրիյէնի խազինէյի ճէլիլէնէ իֆա, վէ ասքէր նէֆէրաթը տախի իթա, վէ հէր նէվի խուսուսաթման տօլաեը պապը հիւքիւմէթի ալիյէնէ իլթիճա էտէրլէր:

Շու գատար քի իլլէրինսէ էլէէվմ խայմէնիլին օլանլար զիրաաթ վէ լաեղլը սանաթ, վէ տէ մահալլի իսքեանը գատիմ պիլմէտիլլէրինսէն պէտէվի սայըլըլար:

Մա մաֆիհ գատըն թայիֆէլէրինին տալար եռնլարընտան իր էյիրիպ. վէ էլլան ըննիլէրէ պօեաեարագ, տօգուտուղլարը չիլէք, վէ սանտըղլը թապիր օլունան քիլիմլէրի, վէ զիլի վէ չատըր բէրտէլէրի, օ տէրէճէ խաս վէ տաեանըղլը տըր քի, Անատօլու շէհրլէրինին էվլէրի քեամիլէն, վէ չօղլարը էճտատտան մէվրուսէն օնլար իլէ մէֆրուշ օլտուղու կիպի, չէնտ սէնէտէն պէրու տախի էվրօպա վէ Ամէրիգա թարաֆլարընա քիւլլիւնէթլէ տաշընըպ կէթմէքտէ վէ պէյէնիլմէքտէ տիր:

Վէ պիլլէր իսէ, վագթիլլէ Ամէրիգալըլարըն ալթուլլարը, Իսպանեօլլարըն ճամ բարչալարըլա տէյիշտիլլէրի կիպի, եիւղլէրճէ սէնէլէրաէն պէրու իսթիմալ էտիլիպ տէ, էսիլմէք պիլմէնէն քիլիմլէրիմիլի քէօշէտէն պուճագտան թօփլաեըպ էվրօպալըլարա սաթարագ, եէրինէ պիր գաշ

սէնէլէր զարֆընտա եէշ իլէ եռն օլաճագ խալըլար քիլիմլէր միւպաիա էթմէքտէյիլ. աճապա քիմ քիմի ալտատըեօր... շու էն գօլայ հիսապը պուլմագ, նէ գատար զօրլաշիլլ տըր, նիշուլի սալթանաթ բէրէսթիլի պաարէթիմիլի պաղլամիլ տըր:

(Մապսի սօնրա)

ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԷՉԻՐԵԱՆԻ

(Շարունակութիւն տես երես 183)

Ո՛վ դու խաւար եւ լուսթիւն, որ լուսոյ խանճարուրքն էք, ինչ վսեմ էք դուք յաշս անոնց որք լուսոյ են տարփաւորք, զի դուք էք արգանդ, յորմէլոյան անեղ ծնաւ զլոյսն եղաիւն: Ո՛վ լոյս յաւիտենական որ զիաւար քեզ ծածկոյթ ունիս, ինչ մեծ ակնախտեղ պայծառութեամբ կը փայլիս յաշս մտաց լուսոյդ ծարաւեաց: Դու այն խոր լուսթեան մէջ երբեմն չանթարձակ որոտմանէն առաւել ահաւոր եղանակաւ կը բարբառիս յոգի բանաստեղծին, եւ երբեմն, հրեշտակային անճառ նուագաց քաղցրութեամբ զմայլեցնելով զայն, կը մոռցնես նմա գըռն, զհանգիստ եւ ըզկեանս գլխովին: Այս կենաց դառնութեան մէջ դրախտին քաղցրութեան ճաշակը կը տաս նմա, եւ մահու չափ տրտմելոյն, անմահ երանութեան հաճոյքը կազդես իրեն. դու գիտես թէ եւ իմ հոգին քանի մը գիշերներ քո այդ կենսատու շնորհդ վայելած է: Այլ աւանդ, զի իբր ի բազումն անկարացած է իւր այն կենցաղօգուտ դադաւարներ ի գրի հարկանել: Բազում գիշերներ աշխատած եմ, բայց կուրութիւնս զիս անվաստակ է հանած:

Զ.

ՅԷ ԻՆՉՊԷՍ ԽՐԱՆՈՒՍՈՒՆԵՅԱՅ ՊԱՐՍԿԵՐԷՆ ԵՒ ԳԱՂՂԱՐԷՆ ԼԵՋՈՒԱՅ ՇԵՏԵՒԻԼ

Խիստ կանուխ հասակէս ի վեր, մեծ փափաք մը կ'ապրէին մտացոյ Պարսկերէն բառերը, զորոնք Տաճիկ երգահաններն

իրենց երգաց մէջ կը խճողեն: Եւ նոյն երգերն մեր նուագածուաց բերանէն լսելով, մեծ հաճոյք մը զգացի Պարսիկ լեզուին բառից ներդաշնակ քաղցրաձայնութենէն: Բայց այս փափաքանաց սրբտիս մէջ բուրբոքելէն գրեթէ տասն տարիներ ետք, հազիւ յաջողեցայ իմ այս փափաքանացս լրման աշխատելու 1855ին բարեպատեհ դիպուածով մը: Նուագածութեամբ Սեբաստիոյ նախկին կուսակալներէն Վսեմ. Սախտ փաշայի տունը յաճախել սկսայ, յորում յիշեալ փաշային Ազիզ պէյ թունը, որ խիստ մաքրակենցաղ եւ իմաստուն մէկն էր, եւ Պարսկերէն լեզուին ալ քաջահմուտ, ինձմէ մեծապէս գոհ եղաւ, եւ իրենց երգերը (Ղազէլիաթ) ըստ կարի ուղիղ արտասանել տեսնելով, Ֆուզուլի, Հափըզը շիրազի անուն բանաստեղծներէն եւ յայլոց շատ մը դագեղներ կը կարդար ինձ եւ ի բերան կ'ուսուցանէր ամենայն երկայնմտութեամբ եւ այսու չը շատանալով, նոյն երգերուն մէջ գտնուած Պարսիկ եւ Արաբացի բառից նշանակութիւնն եւս կը բացատրէր ինձ: Յայսմանէ եւ քան զեւս բորբոքեցաւ սրտիս մէջ նոյն լեզուին ուսման իղձը. ուստի եւ հոգեւոյս Պէզճեան Ամիրայի արդեամբք տպուած Պարսկերէն մեծ բառարանը Սեբաստիա բերել տուի եւսպատիկ գնով. մեծաւ աշխատութեամբ նոյն բառից ուսման պարապեցայ եւ դեռ կը սլարապիմ:

Հոգեւոյս Պեսրոս եղբայրս որոյ վրայով վերը խօսած եմ, 1860ին Սեբաստիա եկաւ, Գազլիերէնի, Յունարէնի եւ իտալերէնի ուսմամբ ճոխացած: Եւ որովհետեւ միմեանց կենաց կցորդ եւ սրտակից մտերիմ էինք, միշտ իրեն հետ կը կենակցէինք, մինչեւ որ ինքն եւս ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՅ Մայր Վարժարան եկաւ Գազլիերէնի եւ թուաբանութեան դասատուի եւ դպրոցի տեսչութեան պաշտօնով: Ես երբեմն երբեմն նորա ի Գազլիարէնէ թարգմանած հատուածները լսելով, անոնց գեղեցկութենէն զմայլեալ խնդրեցի իրմէ որ Գազլիերէն լե-

զուն ինձ եւս դաս տայ: Ինքնայոժար կամօք հաւանեցաւ ինձ, եւ դասախօսութեան կերպն այսպէս որոշեցինք: Հա՛մօռալ աւն աֆսիսն (La moral en action) Գործնական Բարոյական ըսուած գիրքէն Յովհաննու եւ Մարիամայ պատմութիւնը մասն առ մասն կը կարդար ինձ եւ բառ առ բառ կը թարգմանէր. եւ ես յաջորդօրը զայն բառազննութեամբն եւ թարգմանութեամբն հանդերձ ի բերան կ'ըսէի, մինչեւ որ նոյն պատմութիւնն աւարտեցաւ: Եւ յետ այսորիկ Յովնանեան Գազլիարէն քերականութիւնը կարդալ սկսեցի, եւ մինչեւ դերանուանց համաձայնութիւնը հասայ նորա առաջնորդութեամբ. բայց որովհետեւ թէ ես եւ թէ ինքն հոգեւոյս եղբայրս դասատուութեան պաշտաման մէջ կը գտնուէինք,

դասառու աշակերտաց խիստ մեծ բաղմութեան պատճառաւ՝ անհնարին կը լինէր ինձ անընդհատ շարունակել դասերս: Թէպէտեւ նա իւր հոգին չէր խնայեր ինձմէ, սակայն երկուքս ալ ոգեսպառ աշխատութեամբք առաւօտէ մինչ երեկոյ աշակերտաց դասախօսելու զբաղեալ լինելով, շատ անգամ ժամանակ չէինք գտներ, մանաւանդ ինքն, ըստ որում իւր պաշտօնը իմինէն աւելի տարժանելի եւ առաւել երկարատեւ կը լինէր երբեմն: Ուստի ես իմ ունեցած մի երկու ժամ պարապոյ ժամանակս, աշակերտաց Գազլիարէն գիրք մը կարդալ կը տայի.

բայց ահա հոս էր որ այնսլիսի սրտամաշ թշուառութիւն մը կեղնէր առջիս, զոր անհնար է կատարելապէս երեւակայել: Տղայք նոր սկսած լինելով, ի հարկէ լաւ չէին կրնար ընթեռնուլ: Վասն որոյ եւ ես միեւնոյն հատուածը կրկին եւ կրկին կարդալ տալով հանդերձ, տակաւին բան մը չէի կրնար հասկնալ. ուստի եւ նոյն հատուածոյն իւրաքանչիւր բառերը, մի առ մի զիրենք բաղկացնող տառերուն լուծել տալ կը ստիպուէի, եւ մեծ բարեաղդութիւն մը կը լինէր ինձ, եթէ նշանակութիւնը չը գիտցած մի բառի չը հանդիպէի, որ բնականաբար խիստ հաղ-

ուաղէս պիտի լինէր այն, զի դեռ կարի թերուս էի: Խիստ շատ անգամ կը պատահէր որ երեք բառէ բաղկացեալ նախադասութեան մը բառից երկուքը կամ երեքը մէկէն անձանօթ կը լինէին ինձ: Ուստի այն ատեն իմ այսչափ ոգեկուար տարժանմանս ու խօսքին իմաստն իմանալու սրտամաշ անձկութեանքս վրայ, բառարան նայել տալու թըռուառութիւնն եւս կ'աւելնար: Թշուառութիւն մը, որ վհատեցուցիչ էր. ըստ որում այս բառարանը պիտի նայէին տղայք, որոցմէ բառին մի նշանակութիւնը ուսանելէս յառաջ, ժամերով իրենց բառարան նայել տալու կերպն ուսուցանել ստիպուած էի: Եւ երանի թէ այսչափ տարժանմանց փոխարէն, գոնէ քանի մը պարբերութիւն անթերի միտք սուած լինէի: Շատ անգամ առջիս ընթերցող աշակերտն ուրիշ դասատուներէ կանչուելով, կամ իմ դասատուութեան ժամանակն հասած լինելով, պարբերութեան մը իմաստը չէի կրնար ամփոփացնել, ըստ որում տակաւին շատ մը նայելիք բառեր կը գտնուէին: Այլ թէ այն ատեններ ինչ անձկութեամբ կը մաշէր սիրտս, չեմ կարծեր թէ մէկը ճիշդ եղածին պէս կարենայ երեւակայել զայս: Այսպէս զոր ինչ աչք ունեցող մը մի ժամու մէջ կրնայ սորվիլ, ես զայն օրի մը, եւ չափազանցութիւն չը համարուի եթէ ըսեմ, շարաթու մը մէջ սովորէին չըյուսահատելով հասայ վերջապէս իմ նպատակիս, որով այսօր կարգացած Գաղղիարէն գիրք մը ամենայն զիւրութեամբ կրնամ հասկնալ եւ թարգմանել, որոյ մի գրաւականը կրնայ համարուիլ Ֆենեղոնի Առախաց թարգմանութիւնս, որ թէպէտ եւ չ'ըլլայ զերծ ի թերութենէ, սակայն իւր նոյն թերութեամբք հանդերձ, տակաւին բան մը կրնայ համարուիլ, ըստ որում ամենակարող ինքնօգնութեան ի նպաստ տրուած վճռոց վրայ սա եւս կը յաւելու, թէ ԻնՖնՕԳնՈԻԹԻԻՆԸ ինձ նման չոր փայտերն ալ կրնայ ստղաբեր յարգարել: Եւ ո՞ գիտէ, թերեւս

քաջաբեր եւս պիտի լինիմ, եթէ ամենասիրելի ազգիս քաջալերութեան արգասու ջրովն ոռոգուելու շնորհին արժանանամ: Ահա այս յուսով է որ երեսուն եւ չորս տարիներէ հետէ կեանքս ի կշիռ դնելով կ'աշխատիմ: Ահա այս նպատակաւ է որ ուսման առաւարտու ճանքուն մէջ իյնալով ելնելով, այսչափ ժամանակէ ի վեր կը քալեմ ու կը քալեմ:

(Շարունակելի)

ԳԱՅՍԵՐԻՅԷՆԻՆ ԱԹԻԳ ԳՕՃԱՊԱՇԸՐԴՐԸ

Օնիւշիւնճիւ նիւսիսէսէն տիւալ (սահ. 207)

Աճախի հալ, նէ հիւրմէթ ու էսրարա մէսնի իսէ, զալիմ վէ դաստար ատէմէրին էլ աթարգլարը չէլէր զանն իտէրսին քի գօլայճա վիճուտ պուլուր, վէ իճրաէթմէք իսթէտիքլէրի զուլմ ու իթիսաֆ պապինտէ իսէ, ֆէվզէլատէ մուվաֆֆա գիտէթլէր վուգու պուլարադ պիր թագըմ սատէտիլլէրին քէտէր ու ֆիւթիւրինի միւճիպ օլուր:

Պու պապտէ տախի, Եղիա չօրպաճընըն միւրատը, Մարուքէ չօրպաճընա տիւղճէ հագարաթ, վէ սըրֆ աղրազը նէֆսանիտէտէն իլէրի կէլմէ թէատտիեաթ իքէն, նէ տէրսին հէր մաթլուպու մէրամընճա մէվզլի ֆէյլու իճրաեա կէլտի, վէ պիրազ էվլէլ հագգլարընտա «աճասպա նէ օլաճագ, աթըլան թաշ եէրինի պուլաճագ մը» տէեու եիւրէյինի թագեիգէ վէսիլլէ օլան շիքեարլար, իշթէ կէլտի հուզուրուեա տիգիլտի... Լաքին պիգտէ ինսան թապիլաթը օլտուղու իշիւն պէօլլէ շէյլէրտէ սապըրսըզլըգ էտէրիզ, վէ իշին նէթիճէսինի ալմատան ֆիւթիւրիւ միւճիպ օլաճագ մանալար, վէ գարարլար վէրիրիզ... Եղիա չօրպաճը, մէրամընը իճրա էտիեօրում տէեու վարսըն պիր վազըթ էօյիւնէ տուրսուն, պաղալըմ սէմիս առսան ճէ կէթիւրէնի:

Կէլլիմ քի, պու շիքեարլար Եղիա չօրպաճընըն, հուզուրուեա տիգիլմէտէ,

ասեթի գատումեսի իւզրէ զագէսնաք կէօզլէրինի շէրչէմբիւրիւնտիրէրէք Վարթանա տիբիսլ տուրմագտա, վէ օ պիւ- չարէ խսէ պիւթիւն վիճուտիլէ տիտրէ- մէտէն տիւ շագըրտաթմագտա իտի:

Նիչուհքի թարաֆէյնտէ սիւքիւթ իւզ- րէ միւշահատէ օլուհան շու տէհէթամիզ հալ, մուամլէյի ֆիլյիյէսինտէն ինթաճ էտէճէք թէէսիրաթ շիտտէթինի սանըր- սընքի գապլ էլ վուգու կէօզ էօնիւնէ կէթիւրի իտի:

Սէօզիւ ուզաթմաեալում Եղիա չօրպա- ճընըն էմրիլէ գէմալիլին իչինտէ օլան շէյ տըշարը չըգարթտըրըլսլ, վէ պիր չօճուգ եօրկանը արասընտա պիր թա- գըմոտա փամուգըու պէզլէրէ սարըլմը սարմալանմըլ պիր ճիւմ օլտուգըու աննա- չըլմաեա գալմաեըլ, պէզլէրտէ աչըլըն- ճա իչինտէն զաեթ ափիսգ լաքին էօլ- միւշ պիր չօճուգտուր մէյտանա չըգտը:

Շու տէհէթպախշ մէնզարէնին գալպ- լէրի ալթիւսթ էթմէքտէ օլտուգըուհու Մարուքէ ախպար չագարագ. եիւրէք աճըսընը պիր գաթ տահա շիտտէթլէն- տիրմէք իւզրէ, վայ... վայ վայ... պու նէ գատար հէմ տէհէթիլ, վէ հէմտէ մէսուլիեթիլի հալ տըր պու, Տէր հայր սիզ պուհա նէ տէեօրսուհուգ» տէմէքտէ, վէ Տէր թոփմաս տախի, «ճիյէրիմին փա- րա փարչա օլմասընտան նէ տէեհէճէյիմի շաչըրընթօրու» տէեու ճէվապ վէրմէքտէ իքէն, հիքմէթ վէ միւճիզէ նէվինտէն պիր հալ տահա վուգու պուլարագ, ճիւլիէ հագըրուհ, ագըլարը պաշլարըն- տան ուչարճասընա պիր թէլաշը ագիւ իլէ օրթա եէրէ եաթըրըլմըլ օլան չօճուգ մէյիթինին պաշընա գօշուշտուլար:

Էվվէթ քէմալը թէլաշ վէ թէհայեիւր իլէ գօշուշտուլար, վէ պագտըլար քի, չօճուգտա միւշահատէ էթաիքլէրի հալ եանլըլ տէյիլ, դիրա էօլիւ տէեի պիւ- տիքլէրի չօճուգ, ըսըճաղը կէօրտիւք- ճէ մէյրիմէտէ, վէ եափաշ եափաշ պա- չընը, վէ կիտէրէք էլլէրինի աեազլարը- նը գըմըլտաթմագ ագմինտէ իտի:

Պու արատա Տէր թոփմաս պաշընը,

վէ էլլէրինի եօգարը գալտըրարագ Ալ- լահ... Ալլահ... Ալլահ պաղըրմագ իւզ- րէ իքէն, չօճուգ խսէ սէս տախի չըգա- րարագ ընիւլ... ընիւլ չաղըրմաեա պաշլարը:

Պուրատա Վարթան իլէ գատընճըղա- գըն տիւչար օլտուգլարը հալի նասըլ թարիֆ էտէ պիլմէլի, պիրիսի մէզալ- տան չըգմըլ պիր էօլիւ. տիկէրի տէ Ալ- լահըն աղըզսըզ տիլսիզ գուլու կիպի քիւլքիւթիւք քէսիլմիլէր իտի:

Նէթիճէյի քէլամ պու վէճհէ չօճու- գըն սաղըղը աննաչըլընճա, աթէլ ալ- տըրմաճասընա պիր սիւտանա ճէլսլ է- տէրէք օնա թէսլիմէն գատընլար տախիէ- սինէ եօլաեըլ, վէ հուգըրտա գալան Վարթան իլէ արգատաշը գատընը իս- թինթագ էթմէյէ պաշլարտըլար:

Վէ իչին օ տէրէճէ արիւլ ալիգ թահ- գըզընա գալըշտըլար քի, պու չօճու- գըն քիմտէն գուհուր էթտիլի, վէ քի- մին էմրիլէ, վէ նէ նիեթէ եազըեա վէ Ղարիպլէր մէզարըղընա տօղրու կէօ- թիւրիւլմէքտէ իտույի, վէ նէթիճէյի մուամլէլ իչիւն քէնտիլէրինի նէրէտէ, վէ քիմէրին պէքլէմէքտէ պուլուհուտուղու, պիւ էթրաֆ նիւմաեան օլտու, վէ թագ- րիլէրի Տէր թոփմասըն շէհատէթինէ հափալէ էտիլտիքտէն սօնրա արթըգ իչին թահգըգաթ ճիհէթի իթիւմ պուլտու:

Նէօպէթ Եղիա չօրպաճընըն գանաթ չէվիթմէսինէ կէլինճէ, Բապսիւմ հըթգ էթսին. գուլագլարընը թըգաեըլ, վէ աթէշֆիլան աղընը քիւշատ էտէրէք, էվվէլա չօրպաճըլարընա, մուախիսարէն տախի Վարթան իլէ գատընա օ տէրէճէ վէրիլտիլտի, վէ օ գատար սէրբիլտիր- տիքի, շիթիւմու գալիզէեէ տաիր նէ լու- գէթնամէտէ քէլիմէ, վէ նէ տէ իսթիմալ էթտիլի լիսանտա պիր իպարէյի վահիտէ գալմըշըաը, պէօյլէճէ չէնէսի արթըգ եօ- րուլասընա գատար թաազիլինէ տէվամ իլէ ինթիհասընտա, «հայտէյին չօրպաճը- լարընըզա սէլամ սէօյլէեին, վէ իչի տէ օլ- մուշու կիպի խապլէր վէրին... պուհուր- սուհըլար եարըն ճէվապա հագըլ օլտուհ-

լար» տեւերէք սէօգիւնէ խիթամ վերտի :
 Վէ պու րուխաթըն իւզէրինէ վար-
 թան իլէ գաւորն ճանապար բէնչէսինտէն
 գուրթուրնուշ շիքեարլար կիպի քէնտի-
 լէրի գափուտան տըշարը աթարագ , վէ
 ֆագաթ աեազըն շիտոթի իլէ պիրլէշէն
 խէյֆ ու իւրքիւնթիւլէրի սէպէսլլէ
 հատտէն էֆուրն տիտրէմէ չալարագ ,
 պէքէեէն տէօրթլէր մէճլիսինէ , եանի
 Մովսէս չօրպաճընըն էվինէ տօղրու կէթ-
 մէքտէ իքէն , եղիա չօրպաճընըն էվին-
 տէն պիր գաջ աւորմ ուզագտա վէ պիր
 քէօշէ պաշընտա փուսուսուպ , քէնտի-
 լէրինէ պէքէմէքտէ օլան , վէ մուգատ-
 տէմ Հայտուտ Մուսթաֆա էլինտէն
 եագալարըն գուրթարմագ իւզրէ « ճան
 գուրթարան » պաղըրարագ արգալարըն-
 տան գօշուպտա եէթիլէմէմիշ պուլու-
 նան հէրիֆէ թէսատուիֆ էթտիլէր :

Պու աւտմ մէգար գագըճըսը մէհուր
 Գարա քեահեա օլուպ , լէյլի մէգպուրտա
 չօճուղուն եէրինի գաղըպ հագըրլամագ
 իւզրէ էվլէլան Ղարիպլէր մէգարըզընա
 կէօնտէրիլմիշ , վէ վարթան իլէ գաւոր-
 նըն էլէ կէչտիքլէրինի ուզագտան ֆար-
 գընա վարարագ նէ վէճէլէ իշէ միւտա-
 խէլէ էթտիլի , վէ էլինտէն պիր շէյ կէ-
 լէմէտլի էվլէլէն պիւտիլիլմիշ իտի :

Ախրէն Գաստապ Գեորգ իլէ պիրլէ-
 շիպ , վէ Մովսէս չօրպաճընըն էվինէ
 թէսլի էթտիլէմէն սօնրա , վարթան իլէ
 գաւորն բէշինի պըրագմամագ նիեէ-
 թիլէ հապա էտիլիլէրի գօնաղա տօղ-
 րու կէրի կէթմիշ , վէ հէր նէ գատար գօ-
 նաղտան չըգարըմալարընա եէթիլմիշ
 իտի իսէ տէ , միւսէլլա հէլիթլէրին չօղ-
 րուղունու վէ գուրթարմագ իսթէտլի
 գաթլարըն հալազաեա ալընարագ կէօ-
 թիլիլմէքտէ պուլունտուղունու կէօ-
 րիւպ , քէնտիսինի կէօթէրմէեէ պիլէ
 ճէսարէթ էտէմէմիշ , վէ սագընարագ
 գաշընարագ արգալարըն գօլլաեղպ Ե-
 ղիտ չօրպաճընըն էվինէ ալըրըլըզլարը-
 նը կէօրմէտէ , նէթիլմէյի հալէ վագըֆ օլ-
 մագ նիեէթիլլէ օրալարտա պէքէմէյէ
 գարար վէրմիշ իտի :

Իշպու վուգուաթ վարթան իլէ գա-
 տընը պիւթիւն պիւթիւն գուվլէթ վէ
 ճէսարէթտէն տիւշիլմիւշ օլտուղու
 հալտէ , Գարա քեահեաեը կէօրիւնճէ
 պիր ճիւղի սօլուգլարը կէնիլիեիպ , վէ
 մէրգուսն հիւսեէսինէ իսթինատէն վէ
 աճէլէթէն Մովսէս չօրպաճընըն էվինէ
 վասըլ օլտուլար :

(Գուսուրու պաշեւա)

ՈՒՍՈՒԼՈՒ ՔԻԹԱՊԷԹԻ ԹԻՃԱՐԷԹ

Օնպիրիւնի նիւսիսեհէն Տեվաթ (սահ. 176)

Տէվր ու հաւալէ նէ վէճէլէ իճրա օ-
 լունուր :

Բօլիչա իլէ էմիլէ մուհարրէր սէնէտա-
 թըն պէտէլի , սալիֆէն պէեան օլուն-
 տուղու վէճէլէ , էմր օլունան գաթա ի-
 ֆա օլունաճաղընտան , գանօննամէյի
 հիւսեհուսն թիճարէթին տօղսան տէօր-
 տիւնճիւ պէնտի իգթիզասընճա աթիտէ
 պէեան օլունան շէրաթի ճամի պուլուն-
 մալը տըր :

1. Քիւմէ տէվր ու հաւալէ օլունուեօր
 իսէ , անտէն պէտէլիսին թէմամէն ալըն-
 տըղը :

2. Հաւալէի գապուլ էտէն գաթըն
 իսմ շէօհրէթ , վէ մահալի իգամէթի :

3. Հաւալէին թարիի , վէ պիրինտէ
 հաւալէ էտէնին իմգասը մէսթուր , վէ
 մէվճուտ պուլունմալը տըր քի , ուսուլու
 նրօ վէ հաւալէ մուվաֆըզը գանօն օլ-
 մուշ օլուն . շէրաթի մէգպուրէտէն պի-
 րիսի նօգսան օլտուղու հալտէ , տէվր վէ
 հաւալէ իսթիզագը իհրագ էտիլմիշ օլա-
 մաեղպ , մէգպուր նրօնուն վէքեալէթ-
 նամէ գապիլինտէն օլաճաղը , գանօննա-
 մէյի մէգքիւրուն տօղսան պէշինճի պէն-
 տինտէ մուգալէտ տիր :

Պունլարըն ճըրօ վէ հաւալէսինին միւ-
 րատ էտիլտլի կիւստէ իճրասը ճամիգ մի
 տիր :

Պէտէլլէրինին եէվմի իթասընըն թա-
 եին վէ թէրգիմի , շէրաթի գանօնիյէ
 իգթիզասընտան օլտուգճա , վէ հինի ին-
 գըզայը վատէտէ իֆա օլունամաեան սէ-
 նէտաթը միւտէտալիլէ իշուն քօթեքօ
 քէշիտէ օլունմասը իճասը հալտէն պու-
 լունտուգճա , ճըրօ վէ հաւալէլէրինին
 տալի , ինգըզայը վատէտէն ագտէմ իճ-
 րասը լեաղըմ կէլէճէյի թապիլի , վէ էվ-
 վէլէն պէեան օլունտուղու իւզրէ , պուն-
 լարա եէվմի հաւալէտէն ագտէմ թարիլ
 վագ օլունմասընըն իսէ , գանօնէն մէմ-
 նու , վէ մէսուլիլէթի միւլէտալի պուլուն-
 տուղու պէտիհի տիր :

Պուշկարըն բրոթէսթօսու նէ տիր:

Բօլիչանըն ատէմի գապուլլիլէ. պէտէ-
լինին ատէմի իֆասընտան տօլսեր իբի
նէվի բրոթէսթօսու օլուպ, անճագ էմրէ
մուհարրէր սէնէտաթ իլէ աչըզ պօնօլա-
րըն եալընըզ պէտէլինին իֆա օլունսամա-
տըղընտան տօլսեր բրոթէսթօսու իճրա
օլունուր, վէ պօլունուն իճրասըյլա հա-
միլի սէնէտ հուգուգուհու մուհաֆազա
պիլրլէ, գանօննամէյի թիճարէթին եիւզ
եիկիրմի պիրինճի պէնտի աճեամընճա
պիլախէրէ պէտէլլէրինի տիլէր իսէ ճե-
րանքալարտան, իսթէր իսէ ասըլ իմ-
զա սահիպինտէն, վէ եախօտ քէֆիլի
պիլ մալ օլմագ իւզրէ քեաֆֆէսինտէն
պիրտէն խտտաեա սալիհ պօլունուր.
շու գատար քի բրոթէսթօսուհու իճրա-
տան սօնրա գանօնէն մուայեէն օլան
միւտտէթ գարֆընտա տապեա գըեամ
իթմէսի մէշրութ տուր:

Ճըրօ վէ հափալէեէ միւսախտ սէնէ-
տաթըն գանօնէն թաեին օլունան խո-
տաա միւտտէթի գաճ նէվի տիր:

Իւչնէվի տիր. (պիրինճի) համիլի սէնէտին
քէշիտէ օլունան զաթտան, եախօտ ճե-
րանքալարընտան տօղրուտան տօղրուեա
գապուլ, վէ պէտէլինին թէէտիեէսինի
թալէպ էթմէսի իչուն. (իբինճի) ատէմի
գապուլ, եախօտ պէտէլինին ատէմի թէ-
էտիեէսինտէն տօլսեր լեաղըմ կէլէն բրօ-
թէսթօսուհուն իճրասընտան սօնրա, աս-
հապը հափալաթա, եախօտ քէշիտէ էտէն
զաթա թէպլիլի հագգընտա, վէ (իւ-
չինճիւ) պու շարթլարըն իճրասընտան
սօնրա նա թահսիլ գալանլարըն, պիր
մահքէմէտէ լէսմէն տափա օլունմասը
զըմընտա գանօնէն այրը այրը մէհլէր
թաեին օլունմուշ, վէ շու միւտտէթլէր
գարֆընտա իֆայը վապիֆէյի գանօնիլ-
տէ գուսուր էտէնլէրին իսգաթը հու-
գուգ էթմիլ օլաճագլարը տէրքեար պու-
լունմուշ տուր:

Պիրինճի նէվի միւտտէթ գաճ կիւն տիր:

Պիր բօլիչա էվրօպա իլէ Աֆրիգանըն
սէվահիլի շըմալիլէսի թարաֆլարընտան
քէշիտէ օլունմուշ իսէ, պլթը մահ, վէ
իւմիտ պուրնուտա աախիլտէ օլարագ
Աֆրիգանըն սէվահիլի ճէնուպիլէսինտէն,

վէ մէմալիքի միւճթէմիայը Ամէրիգա,
Հինտիսթան ճափա, վէ սաիր մէմալիքի
պարտէտէն չէքիլմիշ իսէ պիր սէնէ, վէ
քէզալիք մէմալիքի մուհարրէրէտէ էօ-
տէնմէք իւզրէ մէմալիքի Տէվլէթի Ալի-
յէնին պէրինտէն քէշիտէ գըլընմըշ իսէ
մէօհլէթի մէզպուրէ գարֆընտա գապու-
լի, վէ պէտէլինին իֆասըթալէպ օլունմագ
լճապ էտէր իտուլի գանօննամէյի թիճա-
րէթին 117ինճի պէնտինտէ մէսթուր տուր:
Իբինճի նէվի նէ գատար:

Բօլիչանըն ատէմի գապուլ, վէ պէտէ-
լինին ատէմի թէէտիեէսի բրոթէսթօսու-
հուն թէպլիլի հագգընտա տախի մէմալի-
քի պէրրիլէ տախիլինտէ պուլունան մա-
հալէր իչուն, մուայեէն օլան օն պէշ
կիւն միհլի էսասի իւզէրինէ պէհէր գօնա-
զա իւշ կիւն իլափէսիլլէ իպլազ օլան է-
եամըն միհլ իթթիլազ օլունմագըր գա-
նօննամէյի թիճարէթին եիւզ եիկիրմի ի-
քինճի, վէ Մէմալիքի պէրրիլէ խարիճի-
տէ, եանի ճէզաիրի պահրը սէֆիտ իլէ
Գըպրըս վէ Կիրիտ իչուն իբի. էվրօ-
պա վէ Արապիա հագգընտա տէօրթ,
Հինտիսթան իլէ Ամէրիգա իչուն իսէ օն
իբի մահ մէօհլէթ թաեին օլունմուշ օլ-
տուղու տախի եիւզ եիկիրմի իւչինճիւ
պէնտէրինտէ մուհարրէր տիր:

Իւչինճիւ նէվի գաճ կիւն տիր:

Պա ճըրօ էօհտէյի ախէրէ ինթիգալա
միւսախտ սէնէտաթ իչուն բրոթէսթօթա-
րիլինտէն, վէ եախօտ պիր խտտա վու-
գու պուլունպուտա ալէյհինէ իլլամ օլուն-
մամըշ իսէ, էն սօնրաքի խտտա թարի-
լինտէն իթիպարէն քէզալիք պէշ սէնէ
կիւզէրանընտան սօնրա, խտտա հագ-
գընըն սագըթ օլաճագը, վէ անճագ
միւտտալինին, մէտեուն առտ օլունան զա-
թըն թահլիֆինէ սէլահիեէթի պուլունա-
ճագը 146 ընճը պէնտի գանօնտա մէս-
թուր տուր:

Պու միւտտէթլէր հագգընտա պիր նէ-
վի իսթէսնալիէթի գանօնիլէ վաթ մը տըր:

Էսնայը մուհարէպէտէ պիրինճի վէ ի-
քինճի նէվի միւտտէթլէրէ, պիր գաթ-
տահա զամմ օլունմագ լեաղըմ կէլիլ օլ-
տուղու գանօննամէյի մէզքիւրիւն 117ին-
ճի մատտէսինտէն, վէ գանօնուն պու խու-
սուսլարճա օլան մուգափէլաթը մասսու-
սէեէ խալէլ կէթիւրէմէսի, պէնտի մէզ-
պուրուն ֆըգրայը ախիլիլէսիլ 146 ընճը
պէնտինին նէթիճէյի մասալինտէն աննա-
շըլըր:

(Մապաւի սօնրա)

ԿԱՐԻՆԷ ԻՆԷ ՔԻՒՉԻՒՔ ԿԻՐԱՐ

- 1 Կարինէ փչիւմ կիբարա
կիրիպ պիր կիւն կիւլիւսքանէ,
կէօրսիւլէր էնվաի էգհար
ֆի փարլարսք ֆէնֆէշանէ :
- 2 Տէրսիւլէր ֆէմալի շէվզէ
կեանի կիւլ կեան Տէ շիւֆիւճէ,
ֆիմին ինքսիւլէր կէրսանլըզ
ֆիմին Տէ կիուլէրէ ֆիքէ :
- 3 Տէսի. խալիս էլլէննէ սիր
չօնուզ իչուն չիչէ ֆէրմէֆ,
սէճա իլէ իշլէր Ֆիֆիր
հէմ հիֆմէքսէն ալլըր էօրնէֆ :
- 4 Քէզա նէ՝ խօս զէյնէք սիր եւ՝
շու մէննուզաքք կէսանան,
հասէս դուրուր Տալիսի ռիեա
պիլմէզ, պիր սիւս սիր պու իլվան :
- 5 Այրուն իննու էլմաս զիւմիւք
նէրէն ալսըն պէօյլէ ռէսիմ,
գօյֆի օնլար օլուր լապիւսս,
սանիպիկնէ պիրէր խասիմ :
- 6 Կէլ կիբարիկ սէյր էք պիր Տէմ
միւլէվէնն նէսնի զէմինի,
քէաննիւպլէ հիսս էք խուրրէմ
մաէք քաազիմ միւնիսինի :
- 7 Ա՛ զրգ ֆիմ պու հայրէփնքան
րէնկիւլէրէ քէլվին էքսի,
հանկի մէֆիֆ նէ՝ նիսս արդան
շու մէննունու քէզինն էքսի :
- 8 Ա՛յ մէնէֆէ նէ՝ խօս փարլար
պազ կէօյ պիլէ գրսզանքէօր ,
սէճիս առճէր փափաքեալար
պօեուն էյիպ սալլանքէօր :
- 9 Էպէմկէօմէն Տէ ֆէքէսին
գուշ իչննու հազր էքսի,
կէլիննիլէ եա նէ՝ Տէրսին
պիզէ նէսանէք էօյրէքսի :
- 10 Սողումնսան իւզկիւն զանպազ
խօսպույ սէլամ վէրիր պաշէ ,
էճլաֆա սէր չէֆէր գապազ
զըլըպ մըգրասըն փանէննէ :
- 11 Լալէ սիւնպիլ Տալիսի սուսամ
իպրազ էսէր խօս լաքանէք,
սարմաւըզ քօփ էսիպ ազսամ
պիզէ արզ գըլար մուհապալէք :
- 12 Խաքմի առպէր վէ գարէնճիլ
րէնկամիզ փարլամազսա,
զընա չիչէյի միւսքազիլ
սէվմէֆ իչուն վէրիր սէվսա :
- 13 Թօփկիլ ռիհան վէ եասէմին
րահեալար նէ՝ գըեազ սր ,
պէհիքսի նէննէք պու զէմին
Տէրսէֆ հէման միւսքէհազգ սր :
- 14 Եօսմա կիբար պունլար պիզէ
շիւֆրան իչուն պիրէր Տէրսի,
սանրսըն կէլիպ էլճազէ
էսէրլէր շիւֆ իլէ զիֆիր :